

کاهش جنین در حاملگی چند قلووی

سید مهدی احمدی (M.D.)^۱، محمدمهدی آخوندی (Ph.D.)^۲، زهره بهجتی اردکانی (B.Sc.)^۳

- ۱- استادیار، متخصص زنان و زایمان و نازایی، مرکز باروری و ناباروری اصفهان، اصفهان، ایران.
- ۲- استادیار، گروه غدد تولید مثل و جنین‌شناسی، پژوهشکده فناوری‌های نوین علوم پزشکی جهاددانشگاهی ابن‌سینا، تهران، ایران.
- ۳- کارشناس پزشکی اجتماعی، مرکز فوق تخصصی درمان ناباروری و سقط مکرر ابن‌سینا، تهران، ایران.

چکیده

با استفاده از روش‌های نوین کمک باروری (ART) تاکنون بیش از یک میلیون نوزاد حاصل از IVF و میکرواینجکشن (ICSI) در سراسر دنیا متولد شده‌اند. یکی از عوامل قابل توجه و مراقبت در درمان ناباروری، بروز چندقلووی است که به دنبال مصرف داروهای تحریک کننده تخمدان، Embryo Hatching و انتقال تعداد بیشتر جنین به منظور موفقیت درحد بالای بارداری در زمان انتقال جنین به وجود می‌آید. برای کاهش این معضل و اختلالات پیش‌روی در زمان بارداری از روش کاهش جنین به دو منظور اساسی استفاده می‌گردد: ۱- کاهش جنین در بارداری‌های سه قلووی و یا بیشتر برای پیشگیری از عوارض جنینی و مادری ۲- کاهش جنین انتخابی در مواردیکه یک یا چند جنین، ناهنجاری و یا اختلال کروموزومی دارند.

کاهش جنین به روش‌های ذیل انجام می‌گیرد: از طریق دیلاتاسیون سرویکس و ساکشن یک یا چند جنین، از طریق ترانس واژینال با استفاده از سونوگرافی و همچنین از طریق ترانس ابدومینال با استفاده از سونوگرافی. اگرچه شاید پزشکان علاقه‌ای به اقدام درمانی کاهش انتخابی تعداد جنینها در حاملگی‌های چندقلووی نداشته باشند ولی آنها بایستی از روند عملی و آمادگی برای مداخله در مواقع ضروری براساس مبانی اخلاقی و شرعی و براساس درخواست و یا نیاز زوج، آگاهی داشته باشند. اولین اقدام، خصوصاً برای مراکز درمان ناباروری، در این موارد اقدام جهت کاهش و یا جلوگیری از بوجود آمدن این حالت است. اگرچه کاهش انتخابی جنینها بر حسب ضرورت از نظر اخلاقی و شرعی پذیرفته شده است، ولی قبل از هر اقدامی ارائه مشاوره درمان ناباروری ضروری است و بایستی شامل بحث خطر حاملگی چندقلووی و مباحث اخلاقی پیرامون کاهش انتخابی جنینها قبل از انتقال جنین به رحم باشد که عدم اطلاع از آن می‌تواند مشکلات بعدی را دو چندان نماید.

این بررسی جنبه‌های پزشکی، اخلاقی، شرعی و همچنین تکنیک‌های مورد استفاده در کاهش انتخابی جنین در حاملگی‌های چندقلووی که به وسیله تحریک دارویی تخمک‌گذاری و روش‌های لقاح خارج رحمی شکل گرفته است را مورد مطالعه قرار می‌دهد. استفاده از این روش در کاهش انتخابی جنین موجب کاهش خطر سقط، زایمان‌های زودرس، فرزندان نارس، فرزندان معلول و یا مردن جنین داخل رحم خواهد شد که در غیر این صورت خطر این موارد همزمان با افزایش تعداد جنینها افزایش می‌یابد.

کلید واژگان: کاهش جنین، حاملگی چندقلووی، اختلال کروموزومی، روش‌های کمک باروری، ترانس واژینال، ترانس ابدومینال.

مسئول مکاتبه: دکتر سید مهدی احمدی، مرکز باروری و ناباروری اصفهان، اصفهان، ایران.

پست الکترونیک: doctor_ahmadi@hotmail.com